

MEMORIAŁ
Generał Maru Wittek

A. Rójewska zof. t. 2000r.
Anna Rój. oprac. VII 2015

rej
719 Bydgoszcz 5

LHP

braki rel.

braki rel.

S200.

ZAJĄCZKOWSKA A [nna]

zd.

2061/LSK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

2061/484

LCP

LAJĄCZKOVSKA

Anne

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa —

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓ K. 3, s. 1-6

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – Inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie —

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora.

Ankieta opracowana przez Irenę Królkową z W-ly w 1967r.
do badań socjologicznych. (21 pytań skierowanych do kombatantek
I i II AUP w celu poznania ich losów po wojnie)

Ankieta wypełniona własnoręcznie przez Lejczkowską Annę
Bydgoszcz, dn. 29 IX 1967r. (dotyczy opis losów do pytania 2, s. ankietę)

ryskopis oryg. k. 3. s. 1-6 + 1, s. 7-8

Ankieta przekazana do Fundacji w 1999r. Irena Królkowa

Bydgoszcz 29.09
Warszawa, dnia1967r.

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Miłe widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednio podkreśl /
 w mieście stołecznym,
w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego: zostałam przydzielona do pracy w Jednostce Rezerwy przy Froncie Białoruskim płk Alstera, który skierował mnie do pracy w Woj. Zarz. Samopomocy Chłopskiej.

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

dostałam przydzieloną kwatery, miałam mundur na plecak, pracę, otóż znalazłam się w stołowce - to kilku mieszkających wyjechałam z nami za kolegą z wójki, również pracującego w Jednostce Rezerwy pracowaliśmy oboje - W 1956 r. mogliśmy przyjechać ze strony córki 6 lat z pierwszym mężem. Bricekto śmierci żony podczas jego pobytu w ZSSR - było przez 5 lat w obcych. Było b. ciężkie, zamieszkanie. Klimat bydgoski pogorszył stan - choroba na gruźlicę. Kilka lat walki o jej zdrowie i ~~was~~ prewencja, sanatoria, szpital - Ale jest zdrowa, pracuje jako przedszkolanka, ma 4 l. synka, Idealna córka "moja" - nie taty - Kochamy się bardzo, jesteśmy przyjaciółkami, mamie miłe

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 państwo,
 społeczeństwo,
 instytucje społeczne,
 radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
 nie.
 Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne: *nie, ukończyłam szkołę średnią przed wojną i 6 lat już pracowałam.*

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcanie się: *nie*
 - już w roku 1945,
 - kilka lat później, /kiedy/
 - kilkanaście lat później,
 - wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
 - ukończyłaś szkołę podstawową,
 - " " " zawodową,
 - " " " średnią ogólnokształcącą, 1945
 - " " " " zawodową,
 - wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

 Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz: *pracowałam domu - b. często choruję nie mogę pracować.*
 a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ :

b/ Jakie posiadasz mieszkanie: *3 p. kuchnia.*

c/ Czy posiadasz: Telefon,
 radio,
 televizor,
 adapter,
 pralkę,
 lodówkę,
 odkurzacz,
 inne;

9. Czy lubisz swoją pracę:

tak, *wolałabym pracować zawodowo*
nie.

Dlaczego tak jest?

*Praca w domu mi daje zadowolenie, jest właśnie ta sama bez widoku na awans, wyrobienie pozycji, - mi ocenia-
nie*

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymanie mieszkania,
- awans w pracy,

- nie miał żadnego wpływu,
- utrudniał,
- nie przyznawałaś się do tego.

- dokąd pracowałam, a teraz nie ma żadnego znaczenia, a reszta lepiej mi nie przyznawać.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

*w 1945 r. byłam u kobiety ginekologa (byłam w niudurze) nie badałże mnie i nie widzę żadnego podstawu na wyniki badań (skarżyłam się na ból w dole brzucha i upływ) powiedział mi "to są skutki tajdażenia się w wojsku" - po zbado-
niu okazało się że zapal. przydatków. A stopień wojskowy to gra wielką rolę - nawet w smół mas kombatantek, zaś przy-
jęcie męża zależy na wszystko.*

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak, nie.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

byłam samotnie dwa od 16 r. życia

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

17. Czy Twoja rodzina szczeni się tym, że byłeś żołnierzem: *nożnie z tym*
 - ~~tak, bardzo.~~
 - ~~tak,~~ *bywa - gdybym była kimś z*
 - ~~jest objęta,~~ *gwiazdkami - jedynie Ojciec mój*
 - ~~nie.~~ *był do ostatka dumny ze mnie - naręgo żołnierza.*

Zilustruj to przykładami:

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechę-
 ciał: *wychowałam się od dziecka w wojsku, pracowałam do wojny*
na telefonie wojska. Byłam przeszkolona przez Organiz. Podnit-
 Dlaczego tak jest: *na Wopkorna - Prucp. Wojsk. Kobiet - byłam zmobilizowana*
przez k Organiz. w 1939 r. do obrony Warszawy w której brałam
udział. Wojsko było moim marzeniem
 a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość? *nie*

Podaj przykłady:

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe? *nie*

Podaj przykłady:

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej? *podobałam*

Podaj przykłady: *w pkt. 10. Ale przez pewien okres*
rodzina moja zamieszkała pod Warszawą miała
niekor. przykrości z tego powodu. np. w okresie
w rześ - grudniu 1945 byliśmy w kościele w Reubertowie
to panuło Hokin - odsuwano się od nas, porostania-
jąc kogoś nas przez miejsce i t. p. pokpiwanie
"chłtanie wojsko" i t. p. Uważano że "porządnie" - dziewczyna

na terenie polski nie mogły wstąpić do "Komunistycznej
kółka" - to specyfika myślenia ludzi nie emigracji z lewicą
a na polsku to sprawa działalności. Nie stąd - ludzie.
Teraz to już prawie niemożliwe. Złżyliśmy się.

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść
w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba? *nie*

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji: *28 lat*

b/ Jakie miałaś wykształcenie? *średnie handlowe*

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją? *Reubertów k/Warszawy*

e/ Gdzie pracowałaś? *Horakowski Zakł. Ogrodnicze*
dyrekcja W-wa ul. Kredytowa - księgowa

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko? *średni*

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?

1945 r. "Medale"
ze Warszawy - polski i Radz., ze Odrzyńskiego i Bartyka, Holusici
polski i radz.

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

*Przepraszam że tak źle
piszę, ale jakoś źle się mijs. Kogole w okresie wspomniania
tych rzeczy wzmieni "brici kółka" - jestem b. nie opawo-
trawa. I zawsze muszę się intensywniej leczyć - wyjeżdżam
do sanatorium. Proszę mnie podawać mego nazwiska
pamiętam że podpisywałam się pod autoktą.*

A. Tajgaskomska.

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

T/3/7 29/29

Podaję jako dosyć rzadko spotykane przypadki znalezienia
że jest się mieszcząc to z gwardkami. - W. 1945 r. (maj)
przed zamawianiem emigracji miał. zwróciłam się, co wymu-
li mieszkaniem bydgoskim, do Wydz. Oprac. z prośbą o przy-
dzielenie - trochę (wymagani - (młodzi, ciekwi, dorośli) na to
wrocętość motywując to tym że przyjednie rodzina i koleżanki
z wojska około 10 osób, i nie mam co dać im jeść bo kupić
na wielkim rynku ze względu na to że jestem samotniczką
a „mieszkanie” nie miałam - nie miałam. Osoba która te
sprawy załatwiała okazała się moją dyrektorką (wówczas inst.)
z okresu okup. w W.-mie. Ucieszyli się spotkaniem i t. d.
ale powiedział „Koleżanko - nie ma nic, gdybyś miała ^{marce}
w domu swoim to bym ci dała” - ale nie ma. A ja przed
godziną pobierałam ^{dla organizacji} najrozmaitsze artykuły spożywcze
z magazynu, którym on dysponował. Z których pobierały
na jego życzenie nie tylko organizacje, ale również osoby
prywatne. Kwestiomu sprawy - to spotkanie się nane
na jakiejś wrocętości oficjalnej - jestem z mężem
stym że on pan nie żyje jako mój mąż, ale zna się
z klubem sport. podchodzi do mnie mówiąc - Koleżko
kapitanie zapoznałam pana z moją znajomą od kilku

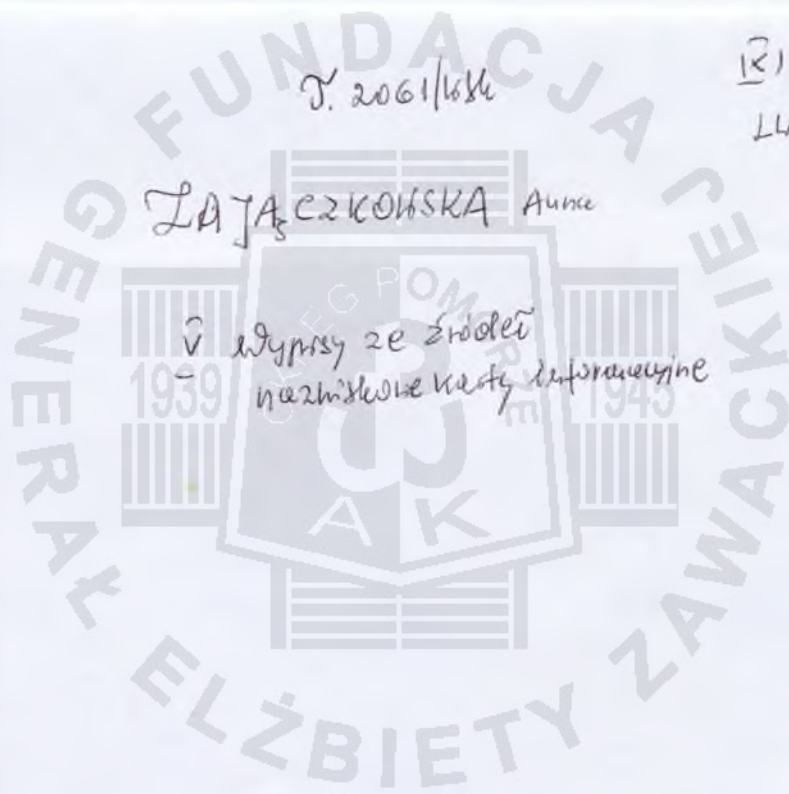
dobry pan powiedział to jest Kapitan I - a pan ^{1/3/8}
marmiska z męza nie znam. Dobrze to właśnie mój mąż.
A to jaaku jest właśnie ten pan, który ~~dużo~~ nam
trochę symonii na masze wesele, śmieje się -
On pan kładąc rękę na piersi - "Dobrego Kapitanie -
gdybyś miał być to dla Was"!!! A po kilku
miejscach przychodzi do mnie list z pewnej inst.
w której pan ten stara się o odpowiedni prac
o referencje o nim z okresu okupacji. Gdy mój mąż
był w ZSSR, on w K-mie - i mogli się nie znać.
Ale może być "figura" w tym czasie.

T. 2061/1684

IK 139 W-11a
LVP (1945)

LAJA CZKOWSKA Anna

W dyplomy ze źródeł
nazwiskowe karty informacyjne

i

J. 2061/1886

IX 139-11a

LUP od 1945-

JAJĄCZKOŃSKA Anna

W chwili urodzenia miała 28 lat, mieszkała w Rembertowie
posiadała wykształcenie średnie humanitarne. Pracowała
w H-twie w charakterze korypiarki.

Od dziecka wykonywała pracę w wojsku, pracowała do wojny
na terenie wojska. Była przesłana przez organizację
"Rodzima Wojskowa" Pręps. Wojsk. Kobiet. Była zmobilizowana
przez Płk, w 1939. Brała udział w obrocie W-UG
W 1945 r. w LUP, Posiadała medale "Za Waleczność"
(Polska i niemiecka), "Za Odwagę i Męstwo" Battalji

206. Aukcja, J. 2061/1886

17. Roj 2015

LAJĄCZKOŃSKA A.

